Osudy velkých lidských skupin 1918 – 2018

Marek Preiss

Ve dnech 18. až 21. října 2018 se v Praze, v příjemných prostorách Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy, konala konference s názvem *Osudy velkých lidských skupin 1918 – 2018.* Šlo o mezinárodní mezioborovou konferenci, kterou pořádaly dvě organizace - *Rafael Institut*[1] a spolek *IRENE*[2]. Program připravovali čeští pořadatelé konference - Helena Klímová, Michaela Hapalová a Marek Preiss. Konferenční stránky jsou na adrese: http://stolet.eu/

Tématem konference bylo výročí sta let od konce první světové války, ustavení Československa a proměny Evropy, což z pohledu organizátorů ukazovalo potřebu zvážit smysl toho století, vliv na podobu člověka. Cílem konference bylo zaměřit pozornost na proměny pudovosti ve vztahy a v kulturu, na rituály různého významu, jejich roli v pohybu společenstvím a zkoumat prevenci válek, sociální nevědomí a cesty jeho zvědomování. Smyslem konference bylo přinést jak vědecké poznání, tak zkušenost praxe.

Strukturu programu tvořily přednášky, diskusní skupiny, zážitkové skupiny malé a velká skupina (large group). Zváni byli skupinoví analytici, historici, psychologové, psychoanalytici, sociologové, religionisté, politici, antropologové a další vědci, praktici, publicisté a studenti. Rozsahem šlo o malou akci – vedle přednášejících 59 dalších návštěvníků. V předvečer zahájení konference proběhlo udělení ceny Prix Irene. Cena je udělována jedinci, který se mimořádně zasloužil o tvorbu míru mezi různými lidskými skupinami. Laureátem pro rok 2018 byl Lukáš Přibyl, český režisér a dokumentarista, který se zabývá mj. problematikou holocaustu.

Konferenci zahájil Pavel Rychetský a Cyril Höschl. Pavel Rychetský připravil příspěvek na téma *Proměny práva a vnímání spravedlnosti v bezradné společnosti*, tento příspěvek později zazněl i v televizním vysílání při příležitosti oslav 100. výročí Československa. Cyril Höschl hovořil na téma *Psychologické zdroje moci a etika* a probral evoluční, etologické a socio-biologické aspekty etiky.

Z domácích přednášek zazněly mj. příspěvky Martina Šmoka *Filmová svědectví přeživších genocid jako primární zdroj informací pro výzkum i vzdělávání* či Petra Salnera s názvem *V cudzej identite* či etnografické příspěvky Moniky Vrzgulové *Susedské príbehy o pomoci a pasivite* nebo kvalitativní výzkum Miroslava Vaňka na téma *Studentská generace roku 1989 z longitudinální perspektivy*.
Ze zahraničních příspěvků rezonovalo mj. sdělení Robiho Friedmana na téma *Ovlivňování společností - velké skupinově analytické skupiny v měnících se komunitách a komplexnost autority* či prezentace Dietera Nitzgena na téma *Jaké hodnoty a čí pravidla? Přezkoumání „Základního zákona skupinové dynamiky"*.

Další přednášky přednesli Yael Doron, M.A., rehabilitační psycholožka a skupinová analytička, která provozuje soukromou praxi v Ramat-Gan v Izraeli a pracuje s jedinci i páry a vede terapeutické skupiny; Dr. Shulamit Geller, vedoucí klinická psycholožka, členka Israeli Institute of Group Analysis, která provozuje soukromou praxi v Tel Avivu; dále Dr. Eran Shadach, vedoucí klinický psycholog, člen Israeli Institute of Group Analysis, který provozuje soukromou praxi v Tel Avivu; Dr. Martha Gilmore, Ph.D., licencovaná psycholožka a certifikovaná skupinová psychoterapeutka s privátní praxí v Kalifornii, USA, v níž poskytuje individuální a skupinovou psychoterapii a výcvik a konzultace pro odborníky v oblasti duševního zdraví; BSc. Anastassios Kouskis, Ph.D., MBPsS, psycholog, skupinový analytik a

[1] http://www.rafaelinstitut.cz
[2] http://www.prixirene.cz/

psychoanalytik, zakladatel řecké pobočky ISPS; Marina Mokovič, M.A., M.D., psychiatrička, psychoanalytická psychoterapeutka, skupinová analytička a konzultantka pro organizace v Srbsku; Gerhard Wilke, M.A., Dip. FHE, spolupracovník Ashridge Business School a uznávaný odborník na skupiny a kulturní vývoj organizací, antropolog a skupinový analytik; Anna Zajenkowská, Ph.D., odborná asistentka na katedře sociální psychologie Akademie speciální pedagogiky Marie Grzegorzewské ve Varšavě.

Specifikem konference byla práce účastníků v malých skupinách, kde reflektovali získané poznatky a často je zařazovali a porovnávali se svými osobními zkušenostmi. Práce v těchto malých skupinách vnášela do intelektuální konferenční práce skupinovou dynamiku, umožňovala vstřebání informací z přednášek a také plnila seznamovací funkci. Bylo zajímavé sledovat interakce lidí z různých pomáhajících profesí, kteří se snažili být srozumitelní kolegům z jiných oborů. Zážitek byla také skupina velká, se snahou vedoucího, Earla Hoppera, o interpretaci nevědomých skupinových aspektů.

V rámci konference byl představen související knižní titul, český překlad 3. svazku knihy Sociální nevědomí (The Social Unconscious III, editoři Earl Hopper a Haim Weinberg, české vydání Irene Press). Uvedení se účastnili spoluautoři knihy, kteří komentovali tuto knihy i plány na knihu budoucí.

Žena, která nejlépe znala přednášející, a s většinou z nich je v dlouhodobém pracovním i osobním kontaktu, je Helena Klímová, skupinová analytička, psychoterapeutka, publicistka, zabývající se traumatem holocaustu včetně transgeneračního přenosu a jeho terapie. Díky Helenině úsilí vážila většina zahraničních přednášejících cestu z Izraele, Velké Británie, Polska, Srbska, Německa a USA do Prahy. Díky Michaele Hapalové přijeli přednášející ze Slovenska. Magdalena Singerová-Kolínská zajišťovala předkonferenční komunikaci, překládala a provedla několik rozhovorů s přednášejícími. Organizačně akci úspěšně zvládly Marie Marková (Spolek Irene) a Eliška Jírová (Rafael Institut, Spolek Irene). Všem těmto kolegyním a i těm nejmenovaným děkujeme.

O autorovi:
Doc. PhDr. Marek Preiss, Ph.D. je vedoucím klinickým psychologem v Národním ústavu duševního zdraví a přednášejícím na University of New York in Prague.
Kontaktní údaje:
Adresa: Národní ústav duševního zdraví, Topolová 748, 250 67 Klecany
E-mail: marek.preiss@nudz.cz

Obr. 1 Věra Roubalová Kostlánová při diskusi
(*použito se souhlasem*).

Preiss, M. (2018). Osudy velkých lidských skupin 1918 – 2018. *E-psychologie 12*(3), 51-52.
https://doi.org./10.29364/epsy.325